

vezels worden volgens WEIDENREICH niet door cellen afgesplitst, doch ontstaan in de homogene opgeloste tusschencilstof.

J. P. L. HULST.

Haemolyse bij melkvervalsching. — Melkvervalsching kan op verschillende wijzen plaatsvinden, o.a. door het onttrekken van vet, door het toevoegen van ondermelk en door het toevoegen van water.

Het laatste wordt meestal aangetoond door het nagaan van de osmotische concentratie, want het is gebleken, dat deze bij onverdunde melk nauwkeurig gelijk is aan die van het bloed en dus eveneens slechts tusschen zeer nauwe grenzen schommelt. Deze osmotische druk wordt meestal vastgesteld door het meten der vriespundaling (normaal 0.54° C.). SCHUURSMA (*Chem. Weekbl.* Bd. 21, 1924, bldz. 365) meent, dat met een andere werkwijze, nl. met de door HAMBURGER aangegeven haemolyse-methode, ook bij melk zeer snel een vrij betrouwbare uitkomst kan worden verkregen (*erythrocyt-methode*).

De wijze van uitvoering ligt zeer voor de hand: aan buisjes, gevuld met 10 cm^3 der verdachte melk, worden klimmende hoeveelheden gedestilleerd water toegevoegd, alsmede vijf druppels runderbloed. Na centrifugeeren blijkt dan gemakkelijk, vooral door vergelijking met normale melk, of een voldoende hoeveelheid water (normaal ongeveer 7 cm^3) kan worden toegevoegd, vóórdat de „beginhaemolyse” intreedt. De schrijver meent op deze wijze zelfs geringe vervalsching te kunnen aantonen. Toch vindt men bij het nagaan der bijgevoegde tabel wel enkele gevallen, waarin de methode een niet verwachte uitkomst gaf.

E. BROUWER.

De voortgezette ureter-drainage. — In *Journal d'Urologie*, Tome XVII, No. 6, bldz. 449, Juni 1924, behandelt J. CREYSSEL de geschiedenis, de aanwijzingen en tegenaanwijzingen dezer behandelingsmethode en eenige bijzonderheden, hare toepassing betreffende. Hij betoogt, dat de voortgezette ureter-drainage een behandelingswijze is, die een strikter en meer uitgebreid aanwijzingsgebied verdient, dan over het algemeen wordt aangenomen, omdat haar geen nadeelen zouden aankleven en zij in vele gevallen tot onverwacht gunstige uitkomsten zou leiden. Zij zou derhalve steeds beproefd moeten worden, alvorens tot bloedige ingrepen over te gaan, in alle gevallen van hardnekkige pyelonephritis, alle gevallen van nier- en uretersteen met anurie en verder in vele meer zeldzame gevallen, zooals van uretero-vaginale fistel en haemorrhagische nephritis. Een viertal uitvoerig medegedeelde eigen waarnemingen moeten dit betoog ondersteunen. Ieder, die ureteren sondeert en heeft waargenomen, hoe zulk een sonde in vele gevallen reeds na een half uur en eerder aanleiding geeft tot haematurie, en ieder, die wel eens gezien heeft, dat een blijvende urethra-katheter van de beste hoedanigheid reeds na 24 uren door de urine zoodanig is aangetast, dat zoowel het langer liggen blijven, als de verwijdering niet meer kunnen geschieden, dan met ernstig gevaar voor de beschadiging der slijmvliezen, zal niet dan met de grootste bevreemding lezen, hoe deze schrijver het laten liggen van een uretersonde

gedurende acht dagen een volmaakt onschuldige behandeling noemt, die geen enkel nadeel met zich brengt en geen tegenaanwijzing heeft, behalve die aan het eenvoudige sondeeren van den ureter verbonden.

F. HIJMANS.

Proefondervindelijke scheurbuik en tuberculose bij caviae. — MOURIQUAND, ROCHAIX en MICHEL hebben reeds in 1922 proefnemingen gedaan, waaruit gebleken was, dat een infectie met tuberkelbacillen geen invloed heeft op het beloop van chronische scheurbuik bij caviae en dat het scorbutische diët invloed heeft op de tuberculeuze afwijkingen. Deze proeven werden gedaan met tuberkelbacillen van geringe virulentie, want enkele proefdieren bleven langer dan 200 dagen in leven. Daarom hebben zij deze proeven herhaald met tuberkelbacillen van groote virulentie. Elke cavia kreeg ongeveer 20 miljoen bacillen onder de huid. Bij caviae, welke alleen haver en gerst kregen en daardoor in enkele weken scheurbuik, was het beloop der tuberculose vrij wel gelijk aan dat bij de contrôledieren; deze tijdsduur is te gering om de ontwikkeling van de tuberculose voldoende waar te nemen. Werd echter aan dit voedsel elken dag 10 cM³ citroensap toegevoegd, welke gedurende 1½ uur op 120° was verhit, dan ontstonden de verschijnselen van de scheurbuik veel later. Zulke caviae leenden zich beter voor de studie van het beloop der tuberculose. Het bleek, dat de infectie met tuberkelbacillen het beloop van de scheurbuik in het geheel niet wijzigde, maar wel had het diët invloed op het beloop van de tuberculose. Gedurende de eerste 3 maanden was de sterfte onder de contrôledieren grooter dan bij de scorbutische caviae; bij de lijkopening bleken de afwijkingen in de verschillende organen geen verschillen te vertoonen, behalve van de milt. Deze was bij de caviae met scheurbuik veel grooter dan bij de contrôledieren (tot 20 gram) en meestal zonder tuberculeuze veranderingen, terwijl de milt van de contrôledieren, die wel met tuberkelbacillen waren besmet, maar een volwaardig voedsel kregen, het karakteristieke knobbelige uiterlijk had. Na dit tijdperk deed zich het tegenovergestelde verschijnsel voor: de tuberculose verliep nu ernstiger en sneller bij de scorbutische caviae, maar de groote milt bevatte minder tuberkels dan die der contrôledieren. De onderzoekers weten voor deze eigenaardige ontwikkeling van het tuberculeuse proces geen verklaring te geven.

Bij een andere reeks caviae onderzochten zij het beloop van een hernieuwde besmetting met tuberkelbacillen bij scorbutische caviae. Weliswaar ontwikkelde zich na de tweede besmetting de tuberculose sneller dan bij de contrôledieren, maar de onderzoekers wijzen er op, dat het in dit geval moeilijk uit te maken is, of dit verschijnsel te wijten is aan de tweede besmetting of wel aan het feit, dat deze caviae zich nu in het bovengenoemde, tweede tijdperk bevonden (*Compt. rend. de la Soc. de Biol.*, 1924, V. 91, bldz. 205).

Tenslotte hebben deze onderzoekers nog nagegaan, hoe de proefondervindelijke scheurbuik bij caviae zich verhoudt tot de intoxicatie met tuberculine. Bij een eerste reeks proefdieren werd,